

«ΠΡΩΤΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ»

Κων/νος Ζαφειρίου

*Πρ/νος Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης &
Προϋπολογισμού/Διεύθυνση Οικονομικών ΤΑ
Υπουργείο Εσωτερικών*

Αθήνα 4 Μαρτίου 2026

ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ν. 4172/2013 (Α' 167)
Άρθρο 77
Προϋπολογισμός Δήμων

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση, μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της παραγράφου 1 και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές....»

ΚΥΑ

Η υπ' αριθμ. 41522/28.07.2025 (Β' 4157) ΚΥΑ «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2026» ισχύει για την κατάρτιση του αναλυτικού προϋπολογισμού έτους 2026 και έχει εφαρμογή στους δήμους, στα δημοτικά ιδρύματα και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στους συνδέσμους αυτών.

Άρθρο 4 της ΚΥΑ

Υποχρεωτικές αναμορφώσεις προϋπολογισμού

Μετά τη λήξη της χρήσης 2025 και έως το τέλος Φεβρουαρίου του 2026, οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να επανελέγξουν τις παραδοχές με βάση τις οποίες κατήρτισαν τον προϋπολογισμό του 2026 και να προχωρήσουν σε αναμόρφωσή του, με την επιφύλαξη των οριζομένων στις ειδικές παρατηρήσεις* επί του άρθρου 3 της ΚΥΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά οικονομικά αποτελέσματα και μεγέθη τους, όπως αυτά θα έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2025, προκειμένου αυτός να καταστεί ρεαλιστικός.

*** Ειδικές παρατηρήσεις του άρθρου 3 της ΚΥΑ:**

- Επιτρέπεται επίσης (επιπροσθέτως της περίπτωσης που έχει ληφθεί απόφαση αύξησης των ανταποδοτικών και λοιπών τελών, δικαιωμάτων, φόρων και εισφορών) η αύξηση των συνολικών ποσών στην Ομάδα Ιδίων Εσόδων, στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται ανάγκη να αυξηθούν τα έσοδα λόγω κατάργησης, λύσης ή συγχώνευσης, νομικού προσώπου και περιέλευσης των αντίστοιχων εσόδων στο φορέα μετά τη σχετική δημοσίευση σε ΦΕΚ.

- Δεν συνιστούν παρεκκλίσεις από τα οριζόμενα στην ΚΥΑ οι εγγραφές ποσού μικρότερου από το συνολικό ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί ως άθροισμα της Ομάδας Ιδίων Εσόδων.
- Είναι επιτρεπτή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου της Ομάδας Ιδίων Εσόδων, εφόσον δεν είναι δυνατή η αντίστοιχη μείωση κάποιου/ων άλλου/ων αναλυτικών λογαριασμών οικονομικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού από όσους την απαρτίζουν, σε περίπτωση αναπροσαρμογής, εκ μέρους συνδέσμου, της τιμής αποκομιδής απορριμμάτων ανά ογκομετρική μονάδα, που συνεπάγεται αύξηση του κόστους της παροχής υπηρεσιών καθαριότητας εκ μέρους των δήμων-μελών του συνδέσμου, με αποτέλεσμα να απαιτείται η λήψη απόφασης εκ μέρους εκάστου δημοτικού συμβουλίου για αύξηση του σχετικού τέλους.

- Είναι ομοίως επιτρεπτή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου της Ομάδας Ιδίων Εσόδων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στα έτη που προηγούνται του έτους που αφορά ο υπό κατάρτιση προϋπολογισμός δεν έχει εφαρμοστεί η οδηγία της παρ. 5 του άρθρου 1 της ΚΥΑ*.
- * Κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού εγγράφεται κάθε φορά στο σκέλος των εσόδων το σύνολο των αποδόσεων που απορρέουν από ΚΑΠ ή από φόρους και τέλη εισπραττόμενα μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος ή από άλλου τύπου έσοδα, ανεξαρτήτως τυχόν κρατήσεων, κατασχέσεων, συμψηφισμού οφειλών ή απευθείας παρακράτησης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα των τοκοχρεωλυτικών δόσεων για συνομολογηθέν δάνειο. Οι ανωτέρω μειώσεις καταγράφονται ως πληρωμή εξόδων σε βάρος των λογαριασμών εξόδων που αφορούν, με έκδοση αντίστοιχων τακτοποιητικών ενταλμάτων.

Ειδικότερα, για τις παρακάτω κατηγορίες, θα πρέπει να γίνουν τα εξής:

A) ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα επαναυπολογίζουν το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί στον προϋπολογισμό 2026 για την ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (συνολικό άθροισμα της ομάδας) με βάση την αρχή ότι το συνολικό ύψος των εγγεγραμμένων εσόδων αυτής στον προϋπολογισμό 2026 δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο από τις εισπράξεις που πραγματοποίησε συνολικά ο φορέας στους αντίστοιχους κωδικούς (με το προϊσχύον θεσμικό πλαίσιο) αυτής της ομάδας για τα έτη 2024 ή 2025. Στην περίπτωση που έχουν εγγραφεί, με βάση τα στοιχεία μέχρι το μήνα κατάρτισης του προϋπολογισμού, στην ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ποσά μεγαλύτερου ύψους από αυτό της εκτέλεσης του έτους 2024 και το έτος 2025 κλείσει τελικά με χαμηλότερη εκτέλεση, ο προϋπολογισμός υποχρεωτικά αναμορφώνεται μέχρι το ύψος ποσού του 2024.

ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα που εγγράφονται στους κάτωθι δευτεροβάθμιους λογαριασμούς:

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
11	ΦΟΡΟΙ
14	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
15	ΛΟΙΠΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΣΟΔΑ
31	ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Πώς υπολογίζεται το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί στον προϋπολογισμό 2026 για την Ομάδα Ιδίων Εσόδων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ο υπολογισμός της Ομάδας Ιδίων Εσόδων πραγματοποιείται ως εξής: Από τους εγκεκριμένους κωδικούς που συνθέτουν μέχρι και το 2025 τις Ομάδες Εσόδων I και II (01, 02, 03, 04, 05, 07 χωρίς 0718, 11, 15, 16 χωρίς τον 1695, 21, 22 και 32) εξαιρούνται οι κωδικοί 0312 «Επιδοτήσεις από Οργανισμούς Λιμένων και Λιμενικά Ταμεία (άρθρο 6 ΚΥΑ 69728/824/1996)», 0711 «Έσοδα από μισθώματα δημόσιων λατομείων (άρθρο 45 παρ. 6 ν. 4512/2018)», 1411 «Προϊόν δωρεών»,

1518 «Καταπτώσεις εγγυήσεων» και 1625 «Αποζημίωση καταβληθείσα για λογαριασμό των υπόχρεων, λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης ακινήτων (άρθρο 26 ν. 1828/1989)» οι οποίοι από την κατάρτιση των προϋπολογισμών 2026 αντιστοιχίζονται με λογαριασμούς μεταβιβάσεων και προστίθενται οι κωδικοί 4213 «Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων χρηματικών ποσών (άρθρο 26 Ν 318/69, Απόφ. Υπ. Οικον. 2081241/11652/1997)» και 4219 «Επιστροφή εν γένει χρημάτων». Επισημαίνεται ότι ο ΑΛΕ 1570101 «Έσοδα από επιδοτήσεις για απασχόληση εργαζομένων» δεν συνυπολογίζεται στον υπολογισμό της Ομάδας Ιδίων Εσόδων. Σας επισημαίνουμε ότι εάν στα ποσά του 2024 ή του 2025 στους ΚΑ 0719, 1699, 2119, 2211, 2212, 3219, 3221 και 3222 περιλαμβάνονται εισπράξεις εσόδων από μεταβιβάσεις ή χρηματοοικονομικές συναλλαγές, αυτά τα ποσά πρέπει να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό των ορίων της Ομάδας Ιδίων Εσόδων για το 2026.

[\(https://www.ypes.gr/faqs/\)](https://www.ypes.gr/faqs/)

B) ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Π.Ο.Ε.

Επανεξετάζονται και εγγράφονται στο σύνολό τους οι απλήρωτες υποχρεώσεις όπως αυτές προκύπτουν από τιμολόγια ή ισοδύναμα έγγραφα που παραλήφθηκαν από τον φορέα μέχρι την 31.12.2025, με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες πληρούνται οι προϋποθέσεις παραγραφής* και έχουν δρομολογηθεί οι σχετικές διαδικασίες και τις δαπάνες για τις οποίες υφίσταται ή τεκμαίρεται εγγεγραμμένη πίστωση στον προϋπολογισμό.

* Για τη διαγραφή των παραγεγραμμένων υποχρεώσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού, εφαρμόζονται οι ειδικότερες οδηγίες που έχουν παρασχεθεί με την υπ' αρ. 7/8783/7-2-2020 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών. Στις περιπτώσεις υποχρεώσεων που έχουν ενταχθεί σε καθεστώς ρύθμισης για αποπληρωμή σε περισσότερα του ενός έτη, στον προϋπολογισμό 2026 εγγράφεται το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί εντός του έτους, όπως αυτό προκύπτει από τη σχετική πράξη πολυετούς ανάληψης υποχρεώσεων.

Γ) ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Εφόσον είχε καταρτιστεί μη ισοσκελισμένος προϋπολογισμός κατ' εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 1* της ΚΥΑ και προκειμένου να διαπιστωθεί εάν απαιτείται αναμόρφωσή του, υπολογίζεται το οριστικό πλέον ταμειακό υπόλοιπο και συντάσσεται επίσημη κατάσταση συμφωνίας διαθέσιμων και ταμειακού υπολοίπου με ημερομηνία 31.12.2025, η οποία αποτελεί προσαρμογή στα βιβλία του φορέα, του υπολοίπου των καταθέσεων σε τράπεζες - όπως αυτό προκύπτει από τα αντίγραφα κίνησης (extrait) των τραπεζικών λογαριασμών - λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τα μετρητά του ταμείου, τις εισπρακτές ή πληρωτές επιταγές, καθώς και μη ενταλματοποιηθείσες συναλλαγές του φορέα. Η ανωτέρω κατάσταση συνοδεύεται από τα αντίγραφα κίνησης των τραπεζικών λογαριασμών.

* Γενικές οδηγίες κατάρτισης του προϋπολογισμού

- Οι δήμοι οφείλουν να καταρτίζουν τουλάχιστον ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4270/2014.
- Σε περίπτωση σύνταξης μη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού έτους 2026, το ύψος του ελλείμματος μεταξύ εσόδων και εξόδων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος ποσού των χρηματικών διαθεσίμων που ο δήμος και η περιφέρεια κατά τις εκτιμήσεις τους θα διαθέτουν την 31.12.2025.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε περίπτωση σύνταξης μη ισοσκελισμένου Π/Υ έτους 2026 από δήμους και περιφέρειες, ποιες πηγές χρηματικών διαθεσίμων υπολογίζονται, ώστε να καλυφθεί το ύψος του ελλείμματος μεταξύ εσόδων και εξόδων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σε περίπτωση σύνταξης μη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού έτους 2026, οι δήμοι και οι περιφέρειες κάνουν προβλέψεις για το ύψος των χρηματικών τους διαθεσίμων την 31η.12.2025, σύμφωνα με τους πίνακες που ακολουθούν, προκειμένου να διαπιστώσουν εάν καλύπτεται το έλλειμμα μεταξύ εσόδων και εξόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές ΚΥΑ. Οι πίνακες αυτοί αποτελούν συνοδευτικό στοιχείο του προϋπολογισμού,

τόσο κατά τη ψήφιση από τα συλλογικά τους όργανα, όσο και κατά τον έλεγχο νομιμότητας αυτού από την αρμόδια Αρχή.

Οι ίδιοι πίνακες συντάσσονται εφόσον κατά τις **αναμορφώσεις** του προϋπολογισμού εντός του έτους που αυτός αφορά προκύψει ζήτημα ισοσκελίσης, με την διαφορά ότι η στήλη με τα ποσά δεν έχει πλέον προβλέψεις, αλλά τα πραγματικά στοιχεία κλεισίματος του προηγούμενου οικονομικού έτους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑ ΑΠΟ:

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
(ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ)
2. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
3. ΤΕΛΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ
4. ΤΕΛΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
5. ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ
6. ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΑ ΕΣΟΔΑ

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΠΟΣΟΥ 31.12.2025

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ =

(<https://www.ypes.gr/faqs/>)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Μετά το κλείσιμο του έτους 2025 και εντός του πρώτου διμήνου του 2026, το ΥΠΕΣ θα ενημερώσει τις αρμόδιες για τον έλεγχο των προϋπολογισμών αρχές για τον κατάλληλο χρόνο άντλησης των οικονομικών στοιχείων της ΟΜΑΔΑΣ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ από τον Κόμβο Διαλειτουργικότητας και θα αποστείλει τα υπόλοιπα προσωρινά απολογιστικά στοιχεία έτους 2025 (έλεγχος χρηματικών διαθεσίμων και Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.) για τους δήμους χωρικής αρμοδιότητάς τους.

- Με τις αναμορφώσεις υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου αρχή, ολόκληρος ο προϋπολογισμός, όπου απεικονίζονται διακριτά σε ξεχωριστές στήλες οι λογαριασμοί, τα ποσά του προϋπολογισμού έτσι όπως έχει ήδη διαμορφωθεί (μετά και την έγκριση της τελευταίας/πιο πρόσφατης απόφασης τροποποίησης από την αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας Αρχή, η μεταβολή των λογαριασμών που αναμορφώνονται (σε περίπτωση μείωσης σημειώνεται αρνητικό ποσό) και του προϋπολογισμού όπως αυτός θα διαμορφωθεί μετά και την αναμόρφωση.

- Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους η εκτίμηση των εγγραφών στα έσοδα ελέγχεται από το δημοτικό συμβούλιο κατά τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 39 του ν. 4257/2014 (Α' 93) και εάν με τις προβλεπόμενες **τριμηνιαίες εκθέσεις του δεύτερου και τρίτου τριμήνου**, διαπιστωθεί ότι στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί υπερεκτιμημένα έσοδα ή έσοδα που δεν πρόκειται να εισπραχθούν έως το τέλος της χρήσης, το δημοτικό συμβούλιο προβαίνει υποχρεωτικά σε αναμόρφωση αυτού, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, μειώνοντας στο πραγματικό ύψος τα παραπάνω έσοδα και αντιστοίχως το σκέλος των δαπανών, ώστε να μην καταστεί σε καμία περίπτωση ελλειμματικός ο προϋπολογισμός.

- ▶ Για τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού ακολουθείται η ίδια διαδικασία που εφαρμόστηκε για την ψήφιση του αρχικού προϋπολογισμού.

Εναλλακτικές προτάσεις

Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται επί της εισήγησης της δημοτικής επιτροπής και επί των εναλλακτικών προτάσεων των παρατάξεων που τυχόν υποβλήθηκαν.

Εναλλακτικές προτάσεις προϋπολογισμού κατατίθενται είτε στη δημοτική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού.

Οι εναλλακτικές προτάσεις συντάσσονται από τις προτείνουσες παρατάξεις ή τους προτείνοντες συμβούλους, συνοδεύονται από αιτιολογική έκθεση και εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του ΟΤΑ, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατά την ίδια συνεδρίαση που συζητείται το σχέδιο που έχει υποβληθεί από τη δημοτική επιτροπή. Σε περίπτωση που τροποποιούν κωδικούς αριθμούς εσόδων και δαπανών (πλέον ΑΛΕ), θα πρέπει να διασφαλίζεται πάντοτε η ισοσκελίση τουλάχιστον του προϋπολογισμού. Κατά τη σύνταξη των προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΤΑ παρέχουν κάθε σχετικό στοιχείο.

Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων και θεωρείται εγκεκριμένη η πρόταση που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους επί των παρόντων.

- Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από τη δημοτική επιτροπή, είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων.
- Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

Διατάξεις που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε όταν υπάρχει αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού

Παρ. 3, άρθρο 15, ν.4915/2022

Σε περίπτωση αδυναμίας κατάρτισης ή αναμόρφωσης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, παρέχεται η δυνατότητα στους δήμους και τις περιφέρειες, κατόπιν απόφασης της οικείας οικονομικής τους επιτροπής, να προβαίνουν σε συμφωνία με πιστωτές τους για τον **διακανονισμό οφειλών** τους. Η σχετική απόφαση της οικονομικής (δημοτική και περιφερειακή πλέον) επιτροπής αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

ν.4325/2015

Άρ. 43, παρ. 3

Σε περίπτωση που η αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. οφείλεται σε μη ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών, εξαιτίας χρεών ή πραγματοποίησης επενδύσεων και υπάρχει το δημοσιονομικό περιθώριο σε κωδικούς αριθμούς αυτού, από λοιπά μη ειδικευμένα έσοδα ή και μη ειδικευμένο χρηματικό υπόλοιπο, παρέχεται η **δυνατότητα πρόσκαιρης κάλυψης των δαπανών και ισοσκέλισης των ανταποδοτικών υπηρεσιών** από τους εν λόγω κωδικούς. Το χρηματικό ποσό που απαιτείται κάθε φορά για την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών, λογίζεται ως δαπάνη της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των ετήσιων αποφάσεων επιβολής των σχετικών τελών και δικαιωμάτων, προκειμένου να καλυφθεί, βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, το οποίο αποτελεί συστατικό στοιχείο των ως άνω αποφάσεων, το αργότερο **εντός πενταετίας**, αρχής γενομένης από το επόμενο οικονομικό έτος από αυτό της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Τα επιπλέον εισπραττόμενα, εκάστου έτους της πενταετίας, έσοδα της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, προορίζονται να καλύψουν κάθε είδους δαπάνες, εξαιρουμένων των ανταποδοτικών δαπανών εν γένει. Η ως άνω προϋπόθεση εξετάζεται επισταμένως από την αρμόδια, για τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων επιβολής τελών και δικαιωμάτων, καθώς και του Προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α., Αρχή.

Αρ. 47, ν. 4483/2017

Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων

1. Για την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών τους, **οι δήμοι με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων**, μπορούν, όταν τα έσοδα των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αντίστοιχες δαπάνες, να τις καλύπτουν από κάθε είδους τακτικά και έκτακτα έσοδά τους, που δεν προορίζονται για ειδικό σκοπό.

Απαραίτητη προϋπόθεση, η οποία ελέγχεται από την αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή, είναι να έχει ληφθεί σχετική απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ή το επόμενο οικονομικό έτος. **Το ύψος των τελών σε αυτήν την περίπτωση μπορεί να καθορισθεί, εάν απαιτείται, έως το ύψος των αντίστοιχων τελών του δήμου της έδρας του νομού.**

2. Εάν η ανταποδοτική υπηρεσία παρέχεται από νομικό πρόσωπο του δήμου, αυτό μπορεί να επιχορηγηθεί από το Δήμο που το έχει συστήσει, με το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των δαπανών της υπηρεσίας, εφόσον το νομικό πρόσωπο έχει λάβει απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός του, μέχρι του ύψους που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρ. 38, ν.5233/2025

«1. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α' 63) και το τριακοστό άρθρο του ν. 4917/2022 (Α' 67), περί προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, εφαρμόζονται και για την κατάρτιση και τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού των δήμων οικονομικών ετών 2025 και 2026.»

Άρ. 15, ν. 4915/2022

1. Ειδικά για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού έτους 2022, οι **Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) επενδυτικών δαπανών των δήμων, καθώς και το ειδικό τέλος της παρ. Α'1 του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129), μπορούν να διατίθενται προς αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών που διαπιστώνονται από την έναρξη ισχύος της παρούσας και δεν μπορούν να καλυφθούν από το χρηματικό υπόλοιπο, τα τακτικά ή έκτακτα έσοδά τους.** Από την εφαρμογή της παρούσας δεν δύναται να προέλθει καθ' οιονδήποτε τρόπο, άμεση ή έμμεση, επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

2. Σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης λειτουργικών ή επενδυτικών αναγκών των υπηρεσιών ανταποδοτικού χαρακτήρα, κατά την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους 2022, η οικονομική επιτροπή του δήμου δύναται να συντάσσει το σχέδιο του προϋπολογισμού, ή να εισηγείται την αναμόρφωση αυτού, με μεταφορά πάσης φύσεως ανειδίκευτων πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων της παρ. 1, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. Η απόφαση της οικονομικής επιτροπής και η σχετική απόφαση τεχνικού προγράμματος, όπου απαιτείται, αποτελούν δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.

Άρ. τριακοστό, ν. 4917/2022

Κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 25/ 1975 (Α' 74), περί της χρήσης του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, έως την 30ή.6.2022, οι δήμοι μπορούν να χρησιμοποιούν έσοδα από ανταποδοτικά και πάσης φύσεως τέλη και δικαιώματα για την κάλυψη άλλων αναγκών τους, συμπεριλαμβανομένης της ισοσκέλισης ανταποδοτικών υπηρεσιών τους, κατά την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού τους. Η απόφαση της οικονομικής επιτροπής και η σχετική απόφαση τεχνικού προγράμματος, όπου απαιτείται, αποτελούν δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.

ΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ

Άρ. 81, ν.4316/2014

1. Επιτρέπεται η συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με αποκλειστικό σκοπό την αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων τους με έναν εκ των ως άνω φορέων, χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010 (Α' 87). Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

ΔΑΝΕΙΑ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗΣ

Άρθρο 43, ν.4325/2015

1. ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οι οποίοι αδυνατούν να ισοσκελίσουν τους προϋπολογισμούς τους, μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση των χρεών τους, τα οποία προέρχονται από πάσης φύσεως δαπάνες, χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του Ν.3852/2010 (Α' 87) και της παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν.4111/2013 (Α' 18).

Το προς συνομολόγηση δάνειο δύναται να καλύπτει το σύνολο του ποσού που υπολείπεται για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, ή μέρος αυτού, ανάλογα με την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη. Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ανεξαρτήτως του ύψους ποσού του εν λόγω δανείου.

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΠ

Άρ. 264, παρ. 3, ν.3852/2010

3. Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π.* προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,
- β) το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,
- γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους και
- δ) η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψος της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π..

* Εφόσον υπάρχουν πιστώσεις

Άρ. 4^Α, ν.4111/2013

Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο φορέας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του από τον Λογαριασμό του επόμενου άρθρου, για το μέρος ή το σύνολο του υπολειπόμενου για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού του ποσού, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί με συνομολόγηση δανείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4325/2015 (Α` 47), με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, προτείνει και πραγματοποιεί τις αναγκαίες για τον εξορθολογισμό της οικονομικής του διαχείρισης παρεμβάσεις. Η απόφαση αυτή περιέχει υποχρεωτικά...

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

k.zafeiriou@ypes.gr

2131364016

prota@ypes.gr (Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης &
Προϋπολογισμού)